

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**PRIMERES AVANTGUARDES
ARTÍSTIQUES**

Coordinació: VALDIVIESO RODRIGO, MERCEDES

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PRIMERES AVANTGUARDES ARTÍSTIQUES			
Codi	100155			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	VALDIVIESO RODRIGO, MERCEDES			
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 63 Hores no presencials: 87 Total: 150 hores			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà Altres: català , anglès, francès			
Distribució de crèdits	1 crèdit equivale a 25 horas de trabajo del estudiante. Total: 150 horas (6 créditos).			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
VALDIVIESO RODRIGO, MERCEDES	mercedes.valdivieso@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Les pràctiques de camp, així com els seminaris podran tenir lloc fora del campus de la UdL sempre que hi hagi consens entre els participants.

Depenent de l'evolució de la pandèmia, les classes seran virtuals, mixtes o semipresencials.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Comentar, analitzar i interpretar les obres d'art més significatives de l'època contemporània.
- Establir el context històric, econòmic i polític de cada manifestació artística, autor i/o obra d'art que constitueixen el Cànon occidental.
- Conèixer els principals "ismes" de l'Art Contemporani, el seu context històric i les principals aportacions teòriques de l'art del segle XX.
- Enumerar els mecanismes bàsics de producció, distribució i recepció de l'art.

Competències

- CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- CG4 Reconèixer de forma crítica les coordenades espacio-temporals (diacronia i sincronia) i dels límits i interrelacions geogràfiques i culturals de la Història de l'Art.
- CG5 Administrar referències bibliogràfiques i manejar eines de cerca de recursos bibliogràfics generals i específics, incloent el seu accés per Internet.
- CG6 Planificar i gestionar el temps per a la presa de decisions i desenvolupament de tasques individuals i en entorns de treball en equip
- CG7 Valorar la importància de la diversitat i la multiculturalitat.
- CE3 Desenvolupar una visió diacrònica general de la Història de l'Art general i/o universal.
- CE4 Reconèixer de forma crítica les coordenades espacio-temporals (diacronia i sincronia) i dels límits i interrelacions geogràfiques i culturals de la Història de l'Art.
- CE5 Identificar i reconèixer les diferents visions diacrònica regional i global dels fenòmens artístics territorials, així com les relacions entre centre i perifèria.
- CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Introducció

I Les avantguardes històriques

1. El cubisme
2. El futurisme
3. El fauvisme i l'expressionisme
4. L'abstracció
5. El dadaisme
6. El surrealisme
7. Els "realismes"

II L'arquitectura i l'urbanisme

1. Els inicis del moviment modern en l'arquitectura
2. "L'estil internacional"
3. L'urbanisme fins a la II Guerra Mundial

Eixos metodològics de l'assignatura

ACTIVITAT	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	G	HP	HNP
Classe magistral (M)	Vid. temari	Individual	41	41
Pràctiques (P)	Pràctiques en aula o fora d'aula	Individual o en grup	15	5
Treball (T)	Treball de curs sobre un tema a determinar	Individual o en grup	-	30
Tutories (Tut)	2 tutories programades per a la realització del treball de curs	Individual o en grup	1	-
Altres (AA)	Exposició del treball de curs	Individual o en grup	4	6
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació	1	2	5
TOTAL	El total absolut sempre ha de sumar 150 h (6 ECTS)		63	87

G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Observacions:

Les pràctiques de camp, així com els seminaris podran tenir lloc fora del campus de la UdL sempre que hi hagi consens entre els participants.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Introducció I Les avantguardes històriques <ol style="list-style-type: none"> 1. El cubisme 2. El futurisme 3. El fauvisme i l'expressionisme 4. L'abstracció 5. El dadaisme 6. El surrealisme 7. Els "realismes" 	22 sessions
II L'arquitectura i l'urbanisme <ol style="list-style-type: none"> 1. Els inicis del moviment modern en l'arquitectura 2. "L'estil internacional" 3. L'urbanisme fins a la II Guerra Mundial 	8 sessions

Sistema d'avaluació

Mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	Observacions	Activitat	%
Assistència (As) i participació (Par)	Assistència en M, P, Tut	Lectures, presentació d'informes, tutories i participació en els debats	Totes les activitats presencials	25
Taller d'avaluació (TA)	TA: 2 exàmens parcials del conjunt de l'assignatura (M, P)	Prova escrita	Prova escrita de temari I Prova escrita de temari II	25 25
Treballs de curs (T)	Treball de curs	Depenent del nombre d'alumnes matriculats, s'establiran grups de treball. S'especificarà la temàtica a l'inici de curs.	Redacció d'un treball de curs Exposició oral del treball de curs	15 10
TOTAL				100

OBSERVACIONS:

Les proves inferiors al 30% de la nota final de l'assignatura, no seran recuperables.

L'estudiant que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

Avaluació alternativa: prova global del 100% del contingut de l'assignatura.

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA:

- ARGAN, G. C.: *El arte moderno. Del iluminismo a los movimientos contemporáneos*, Madrid: Akal, 1991 (1988).
- BENEVOLO, L.: *Historia de la arquitectura moderna*, Barcelona, Gustavo Gili, 2005 (ed. revisada y ampliada de 1º ed. 1960).
- BIRAGHI, M.: *Storia dell'architettura contemporanea I - 1750-1945*, Einaudi, Torino, 2008.
- BOZAL, V.: *Historia de la pintura y la escultura del siglo XX en España: 1900-1939*, Madrid: Antonio Machado Libros, 2013 (1992).
- BRADLEY, W., ESCHE, CH. (eds.): *Art and Social Change. A Critical Reader*, London: Tate Publishing, 2007.
- BRIHUEGA, J.: *Las vanguardias artísticas en España. 1900-1936*, Madrid: Istmo, 1981.
- CHADWICK, W.: *Mujer, arte y sociedad*, Barcelona: Destino, 2000 (1990).
- CHIPP, H. B.: *Teorías del Arte Contemporáneo: fuentes artísticas y opiniones críticas*. Madrid, Akal, 1995 (1984).
- DE MICHELI, M.: *Las vanguardias artísticas del siglo XX*, Madrid: Alianza, 1979 (1959).
- FOSTER, H., KRAUSS, R., BOIS, Y.-A. y BUCHLOCH, B.: *Arte desde 1900. Modernidad, antimodernidad, postmodernidad*, Madrid: Akal, 2006 (2004).
- FRAMPTON, K.: *Historia crítica de la arquitectura moderna*, Barcelona: Gustavo Gili, 1991 (1985).
- FRIZOT, M. (ed.): *A New History of Photography*, Köln: Könemann, 1998.
- GIEDION, S.: *Espacio, tiempo y arquitectura*, Barcelona: Reverté, 2009 (ed. rev. y act. de 1941⁵).
- GINZÁLEZ GARCÍA, A., CALVO SERRALLER, F., MARCHÁN FIZ, S., (eds.): *Escritos de arte de vanguardia 1900/1945*, Madrid: Turner, 1979.
- GREST, D., Conway, P., Kanes Weisman, L. (eds.): *The Sex of Architecture*, New York: Harry N. Abrams, 1996.
- HEARD HAMILTON, G.: *Pintura y escultura en Europa 1880-1940*, Madrid: Cátedra, 1989 (1967).
- HITSCHCOCK, H.-R.: *Arquitectura de los siglos XIX y XX*, Madrid: Cátedra, 2008 (1958).
- MARCHAN, S.: *Las vanguardias en las artes y la arquitectura, 1900-1930*, 2 vols., Madrid: Espasa, 2000.
- MAYAYO, P.: *Historias de mujeres, historias del arte*, Madrid: Cátedra, 2017 (2003).
- PEVSNER, N.: *Pioneros Del Diseño Moderno. De William Morris A Walter Gropius*, Buenos Aires: Infinito, 2011 (1936).
- RUBIN, W.: *"Primitivism" in 20th Century Art: Affinity of the Tribal and the Modern*, 2 vols., New York: The Museum of Modern Art, 1984.
- STANGOS, N. (ed.): *Conceptos de arte moderno*, Madrid: Alianza, 1999 (1981).
- VERGINE, L.: *L'altra metà dell'avanguardia 1910-1940*, Milano: Il Saggiatore, 2005. (1980).
- ZEVI, B.: *Historia de la arquitectura moderna*, Barcelona, Poseidón, 1980, (1950).

La bibliografia s'ampliarà al llarg del curs amb recomanacions concretes per a cada tema, incloent-hi llibres d'història de l'art, escrits d'artistes i crítics, així com textos literaris (novel·les, poemes, cartes, diaris, recursos electrònics, etc.).

